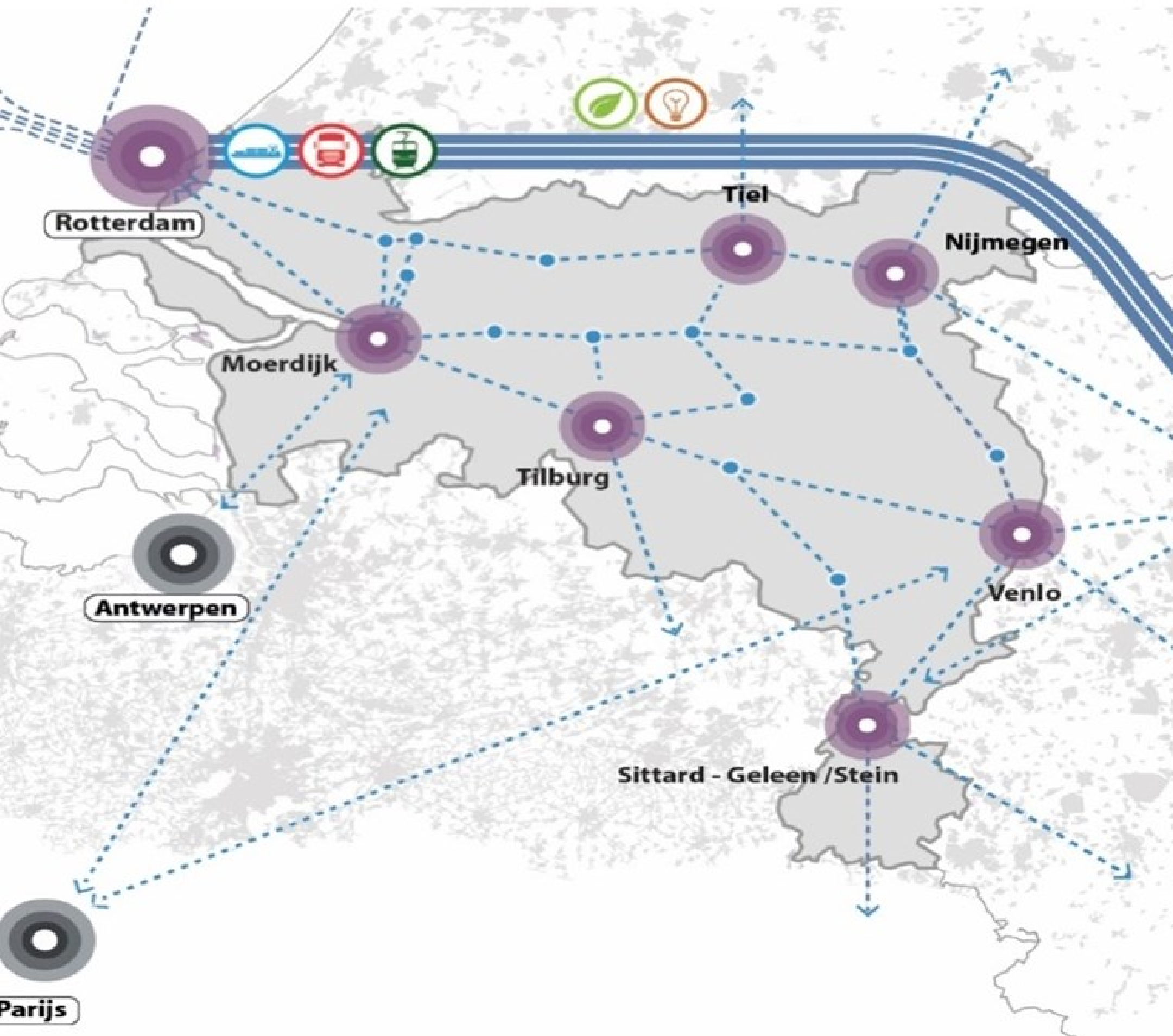

Programma Digitalisering Binnenhavens

Informatiebijeenkomst marktconsultatie

Mei 2025

Topcorridor programma

Wiemla Oppentocht

Senior inkoopadviseur

Martijn van Hengstum

Programmamanager digitalisering binnenhavens

Rijkswaterstaat

Frank van Zomeren

Manager

Port of Twente

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

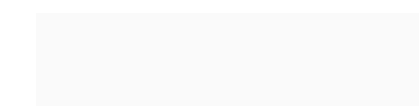
Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

ProRail

provincie limburg

Provincie Noord-Brabant

provincie
Gelderland

Praktische zaken

- Zet uw telefoon uit of op stil
- Deze sessie wordt niet opgenomen
- Niet door elkaar heen praten
- Vragen zijn welkom het liefst schriftelijk
- Antwoorden op vragen die die tijdens de bijeenkomst zijn verstrekt kunt u geen rechten ontlenen.
- De presentatie wordt achteraf met uw gedeeld samen met een lijst antwoorden op de reeds ontvangen vragen, alle input wordt vertrouwelijk en anoniem verwerkt.
- Kort verslag wordt gemaakt en gedeeld met alle marktpartijen.
- We vragen een ieder respectvol met elkaar om te gaan en proberen de tijd goed te bewaken.

Inhoudsgave

- Voorstelrondje
- Marktconsultatie, proces
- Inhoudelijke toelichting

Voorstelrondje

- kort kennismaken
- Ik ben [naam], werkzaam bij [organisatie], [eventueel rol]

(Why/waarom) Marktconsultatie

- Met marktpartijen in gesprek over digitalisering binnenhavens, om input op te halen, kansen en risico's met elkaar te verkennen, en transparantie te creëren voorafgaand aan een mogelijke aanbesteding.
- Vergroot innovatiekracht (Markt uitdagen om met de nieuwste oplossing te komen, (nieuwe) marktpartijen de gelegenheid geven om kennis te nemen van de problematiek en nieuwe ontwikkelingen (IST en SOLL).
- Verbetert samenwerking (Wederzijds kennis delen verhoogt begrip en inzicht, Voorkomt formaliseren, Oplossing zit in de samenwerking: Goede dialoog is randvoorwaarde, Goed opdrachtgeverschap
- Aanbesteden makkelijker en toegankelijker maken (Marktpartijen mogelijkheid bieden tot communicatie voorafgaand aan aanbesteding, Mogelijke "drempels" verlagen, Open houding ten opzichte van marktpartijen met minder/geen ervaring in aanbesteden, Een gezicht bij een aanbestedende dienst.

Doel marktconsultatie 1/2

- a) inzicht te verkrijgen in de reële haalbaarheid van het programma en in de randvoorwaarden waaronder de projecten kunnen worden uitgevoerd;
- b) input te vergaren voor de inkoop-/aanbestedingsstrategie en de aanbestedingsstukken (nieuwe ideeën opdoen, bestaande ideeën toetsen);
- c) de markt in een vroeg stadium bij het programma te betrekken om de aanbestedingsstukken rekening te houden hoe je van de huidige tot de gewenste situatie kunt komen en wat de markt voorstelt in aanpak;
- d) alle marktpartijen te bereiken die actief (willen) zijn op het gebied van dienstverlening voor de binnenhavens/ligplaatsen.

Doel marktconsultatie 2/2

- of het living lab haalbaar is en de gestelde randvoorwaarden realistisch zijn,
- of private partijen interesse en mogelijkheden hebben om de opdracht uit te voeren,
- hoe de ideeën van RWS ingepast kunnen worden bij de toekomstige marktontwikkelingen, diensten en partijen,
- of er voldoende capaciteit in de markt is,
- wat er volgens de deelnemers moet worden gedaan om schippers te motiveren om zo veel als mogelijk van de voorzieningen gebruik te maken.
- of er innovatieve oplossingen zijn die voldoen aan de ontwerpdoelen,
- of er alternatieve oplossingsrichtingen zijn die vallen binnen de hierboven gestelde kaders en randvoorwaarden (interbestuurlijke datastrategie, federatief datadelen, mogelijke Europese uitbreiding en/of -aansluiting),
- of er voldoende gekwalificeerde opdrachtnemers/leveranciers in de markt zijn, of de markt wil voldoen aan de gestelde eisen.

Planning

Activiteit	Datum en tijdstip
Publiceren Marktconsultatiedocument	29 april 2025
Uiterste datum aanmelden en indienen vragen voor de informatiebijeenkomst	12 mei 2025
<u>Informatiebijeenkomst voor Marktpartijen</u>	16 mei 2025 10:00-11:00
Uiterste datum tot het stellen van vragen over dit Marktconsultatiedocument	23 mei 12:00
Publiceren Nota van Inlichtingen	28 mei 12:00
Uiterste datum voor indienen ingevulde vragenlijst	6 juni 12:00
Data voor eventueel individuele toelichtende gesprekken	9 juni- 13 juni (online)
Afronding en publicatie eindverslag	20 juni 2025

Topcorridor programma

Wiemla Oppentocht

Senior inkoopadviseur

Martijn van Hengstum

Programmamanager digitalisering binnenhavens

Rijkswaterstaat

Frank van Zomeren

Manager

Port of Twente

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

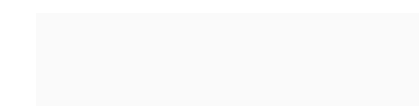
Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

ProRail

provincie limburg

Provincie Noord-Brabant

provincie
Gelderland

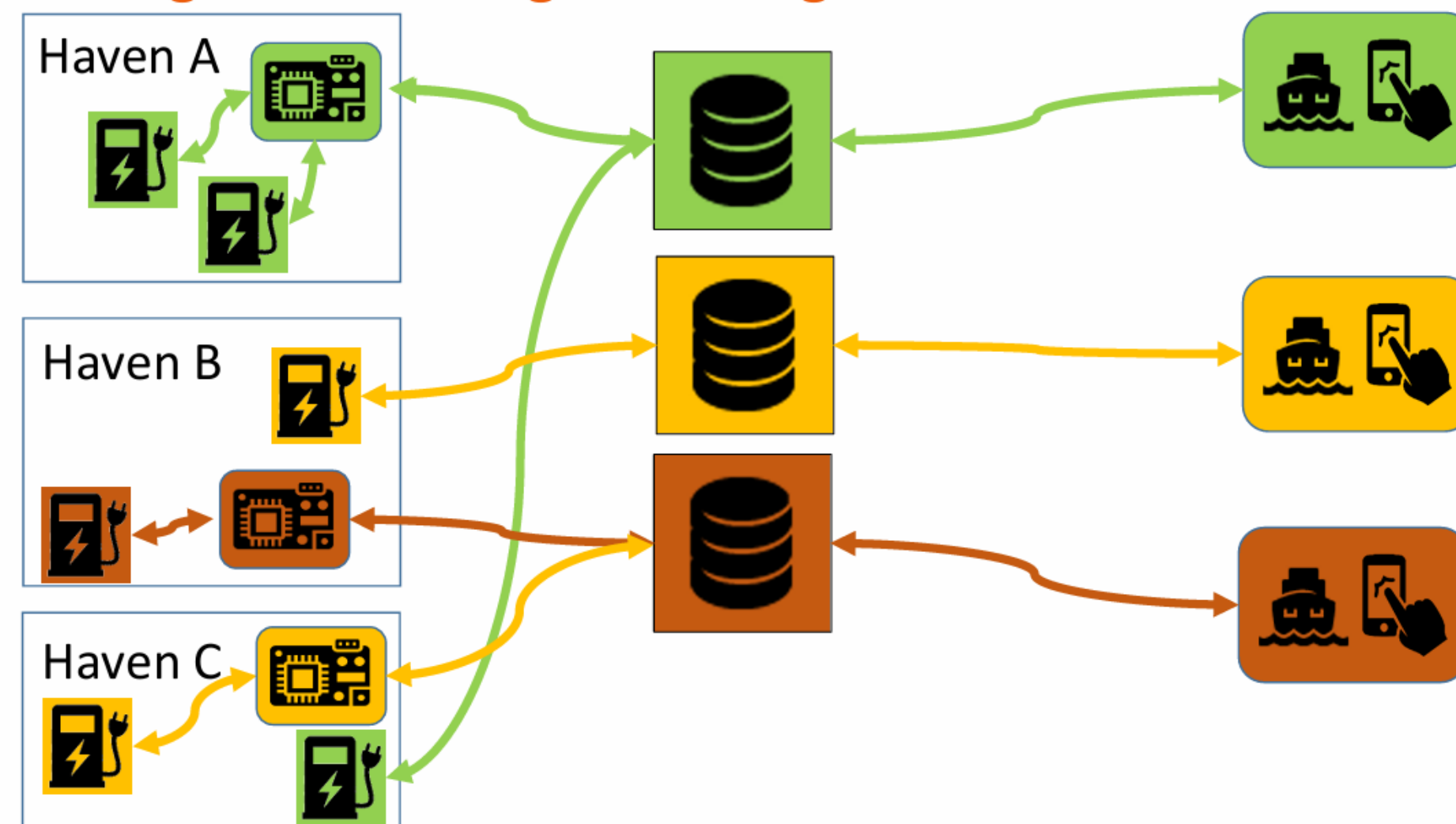

Welk probleem gaan we oplossen?

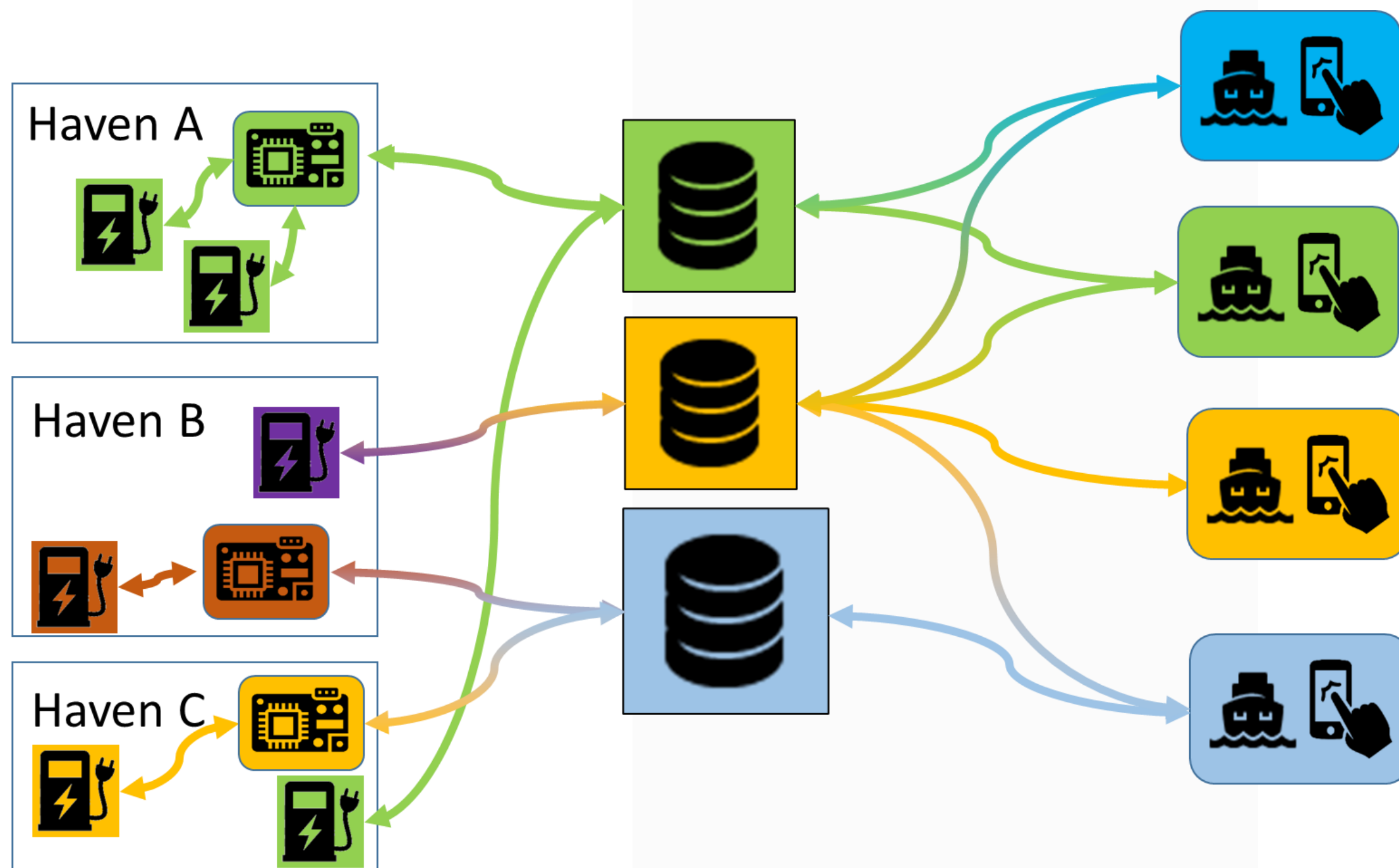
1. Ontbreken van uniforme processen
2. Diversiteit aan binnenhaven systematieken
3. Congestie & Capaciteitsproblematiek
4. Gebrek aan overkoepelende informatie
5. Interoperabiliteit software oplossingen

Huidige situatie digitalisering walstroom

Als we op dezelfde weg doorgaan

Digitalisering als strategische pijler binnenhavens

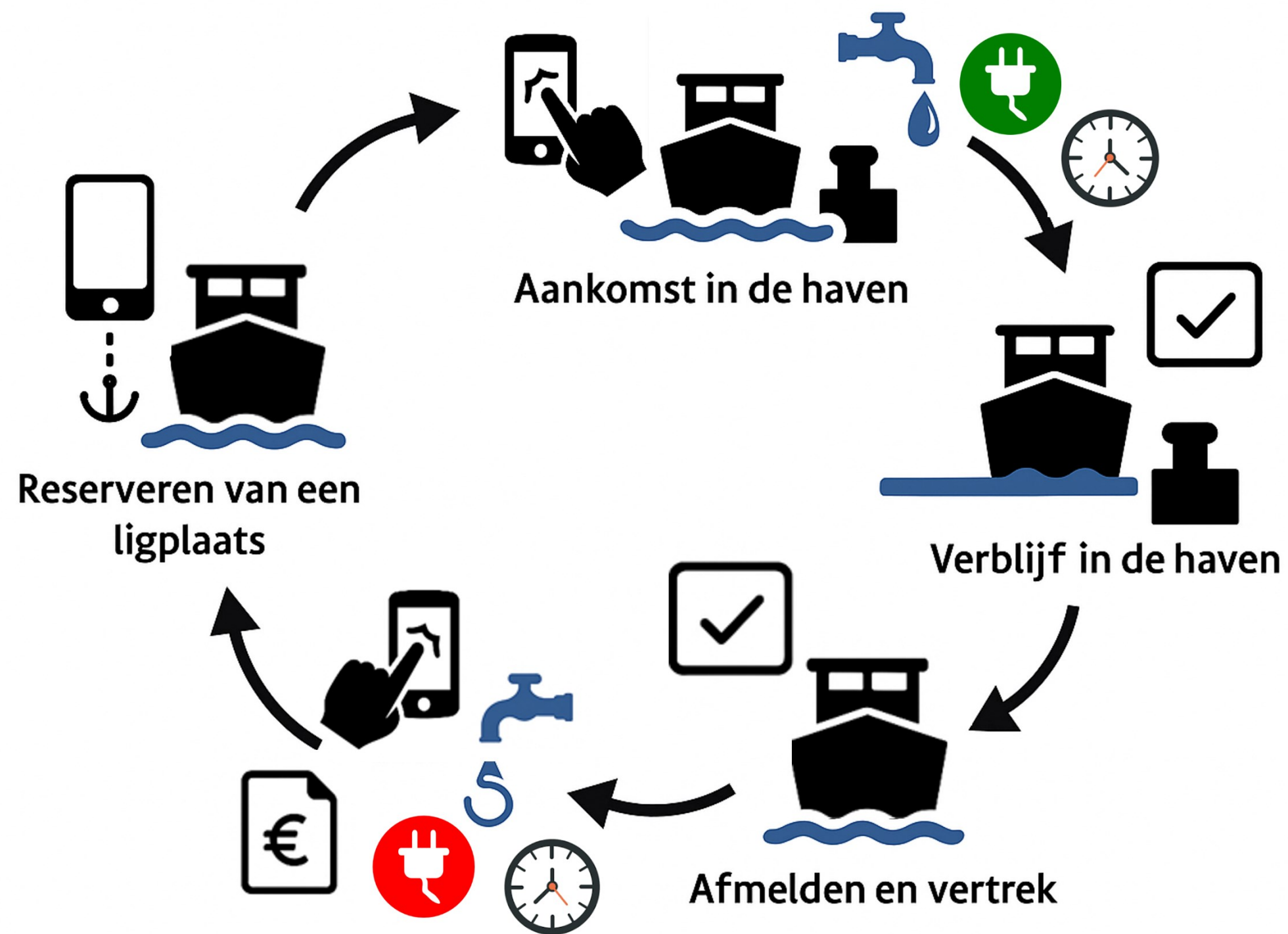
1. Versterken samenwerking tussen binnenhavens onderling
2. Digitalisering als sleutel tot verbetering: uniformeren processen en digitaal ontsluiten havenfaciliteiten
3. Binnenhavens kunnen leidende rol oppakken in transitie naar duurzame en circulaire economie
4. Samen proactief optreden in veiligheid en ondermijning
5. Voorzieningen binnenhavens en aansluiten bij internationale standaarden

Bronnen:

- *Position paper: Brabant Port, BluePorts en Port of Twente (Sept 2024)*
- *Vakblad Havenlocaties (maart 2025)*

Customer journey schipper (en haven)

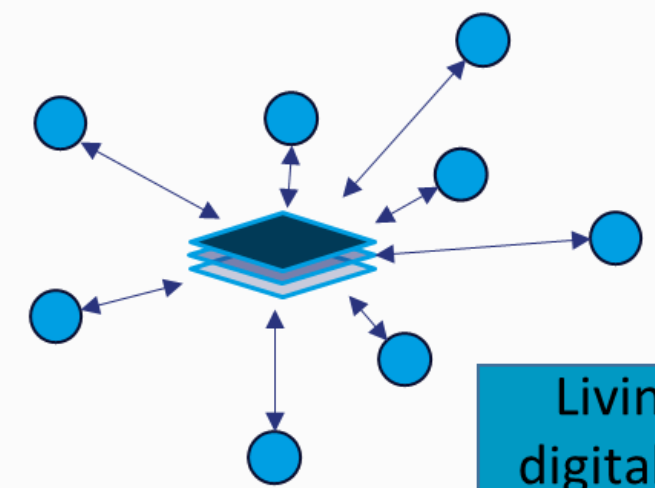
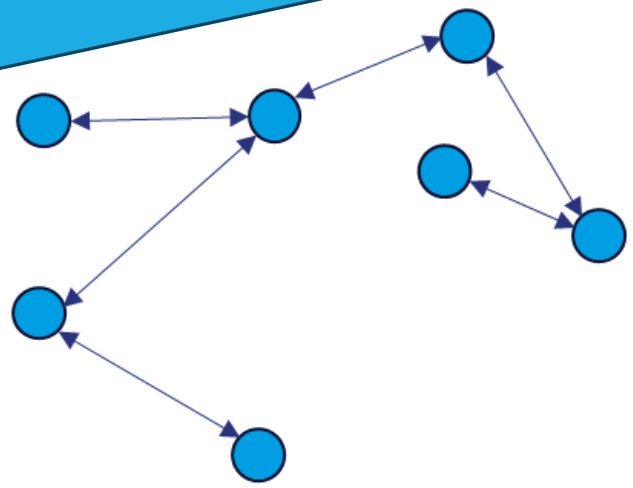
We zijn begonnen met de diensten walstroom, ligplaatsmanagement en inning havengelden op verzoek van deelnemende havenorganisaties

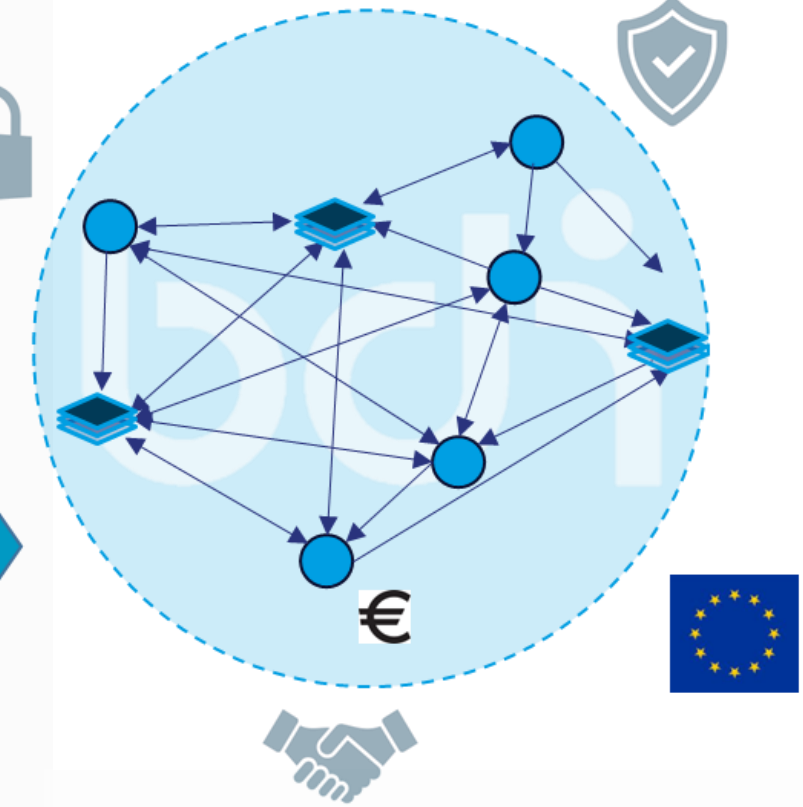
Federatieve oplossing voor digitaal ontsluiten binnenhavenfaciliteiten

Vergelijk overal mobiel parkeren in NL via **platform** Servicehuis Parkeer- en Verblijfsrechten (SHPV) sinds 2010

Overal met je eigen app haventransacties kunnen doen met PORTLINK van de gemeenschappelijke binnenhavens

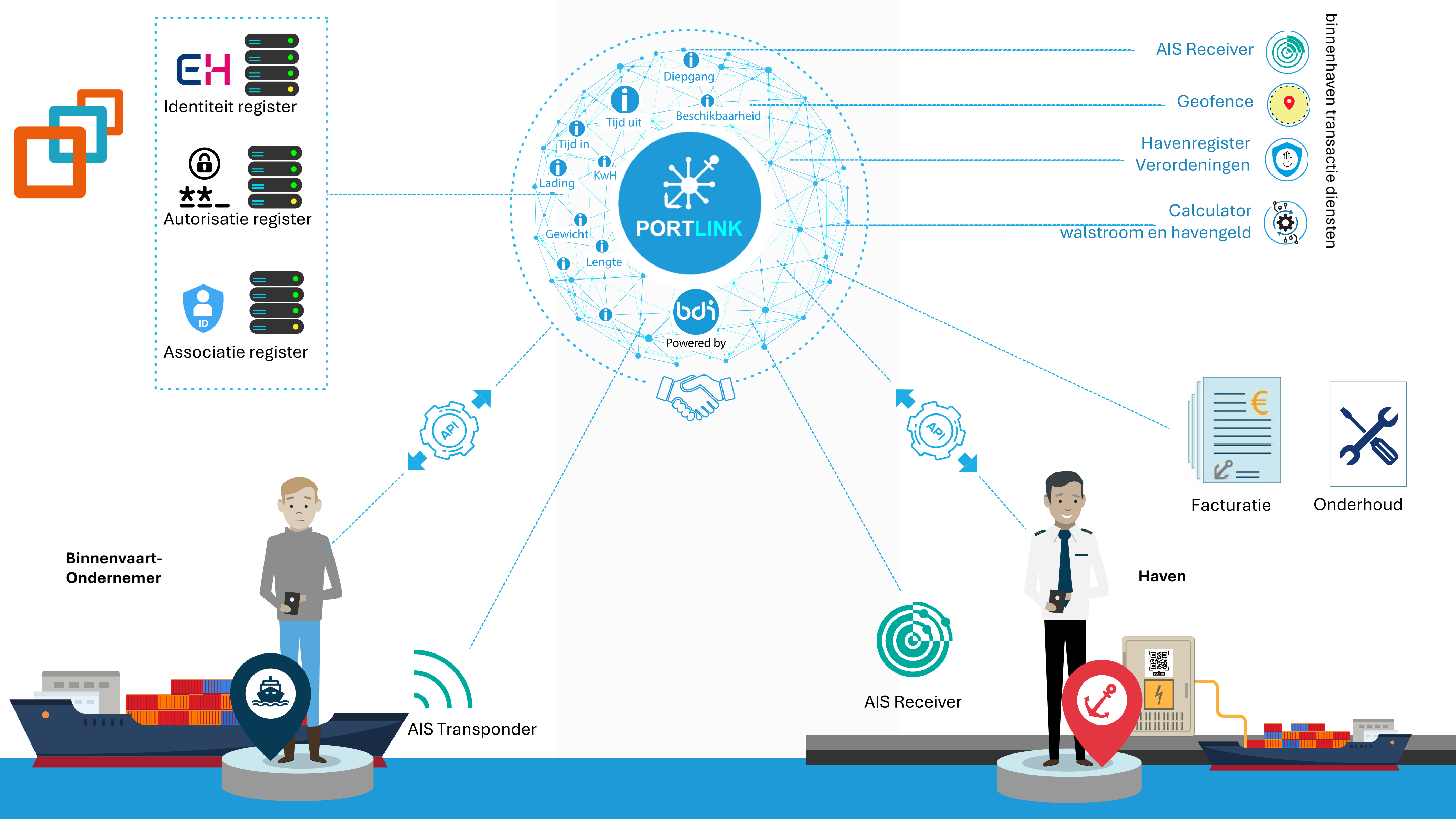

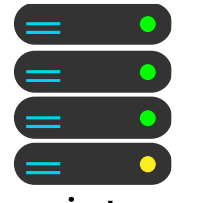
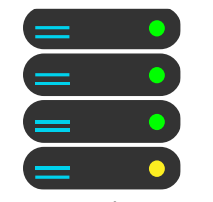
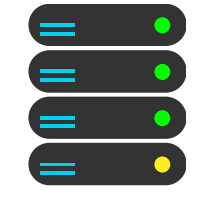
Living Lab digitalisering binnenhavens

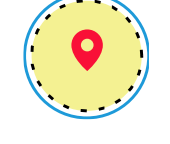

- Digitaal vertrouwen
- Data soevereiniteit
- Event-gedreven

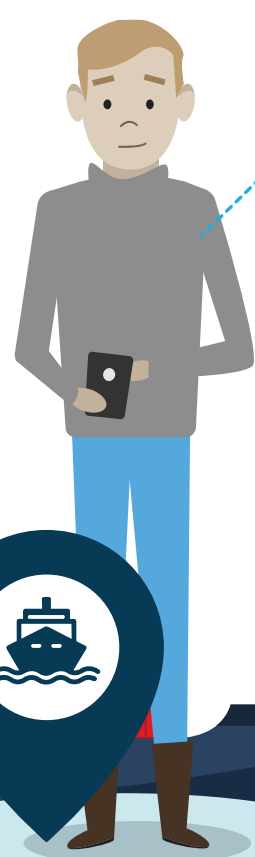
<https://ec.europa.eu/digital-building-blocks>

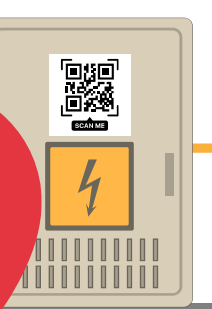
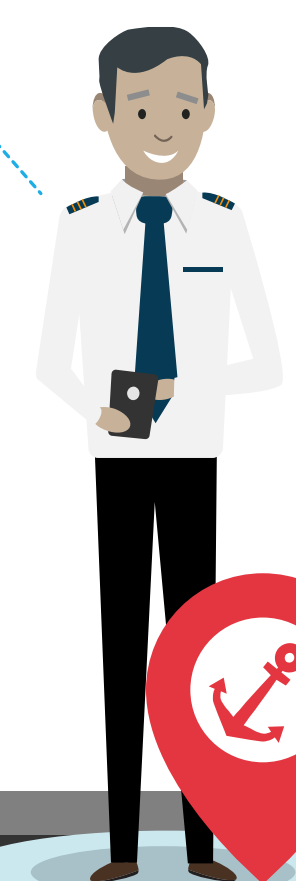
-
Identiteit register
-
Autorisatie register
-
Associatie register

- AIS Receiver
 - Geofence
 - Havenregister Verordeningen
 - Calculator walstroom en havengeld
- binnenhaven transactie diensten

Binnenvaart-Ondernemer

AIS Receiver

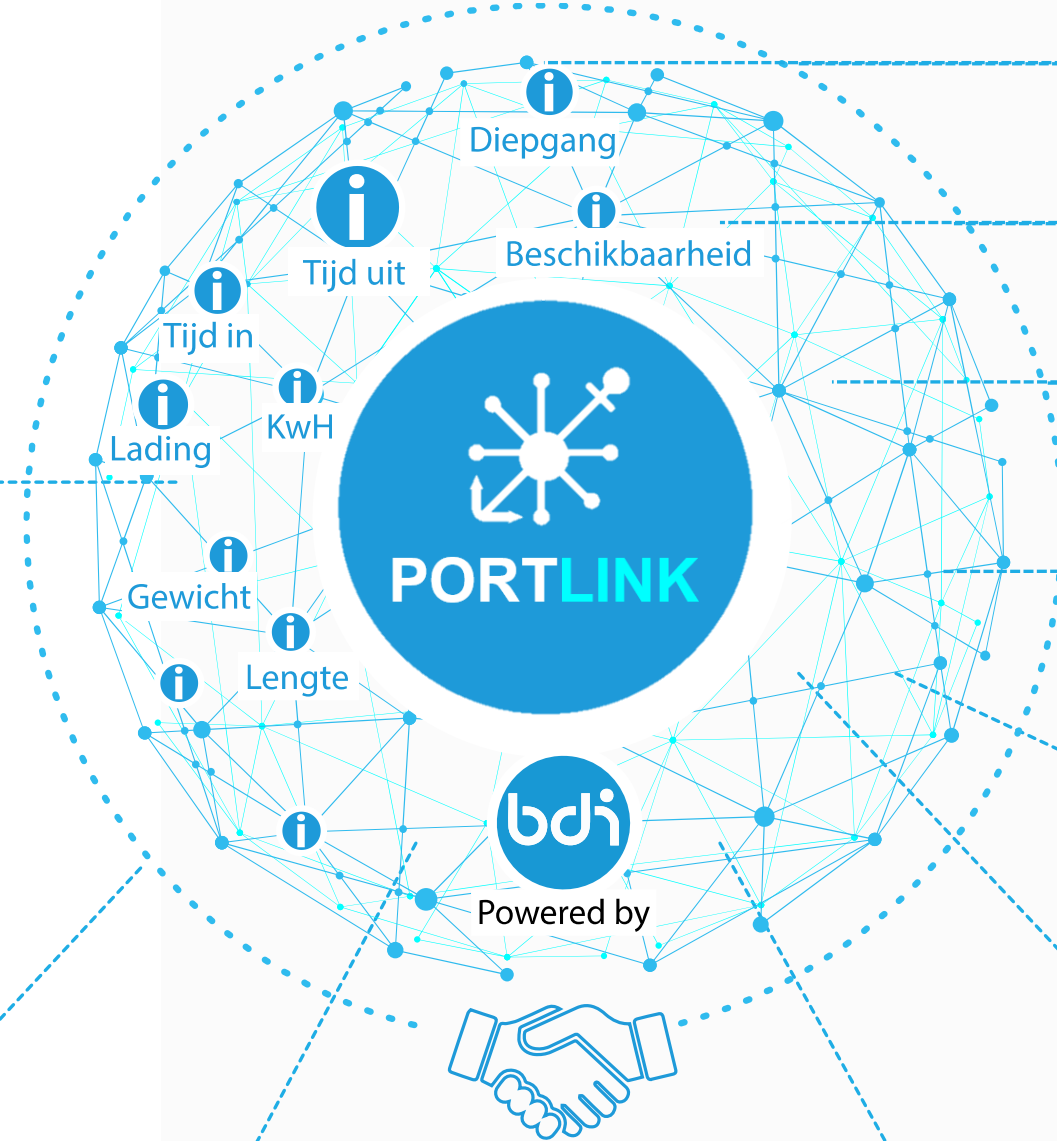
Haven

Facturatie

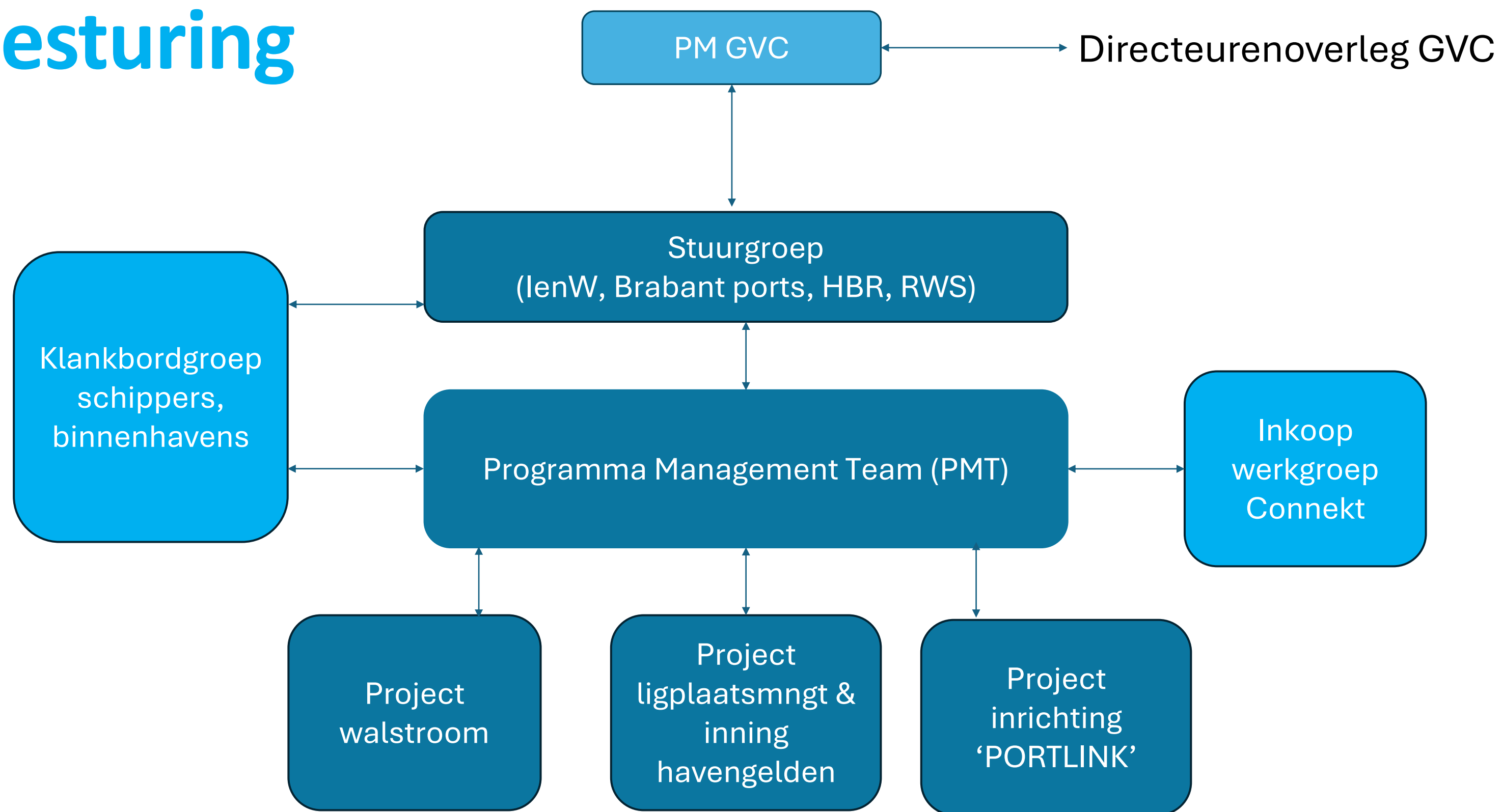

Onderhoud

Besturing

Concrete ontwerpdoelen living lab

1. Separation of Concerns: alle rollen en gerelateerde gegevens zijn strikt gescheiden en op basis van strikte 'need-to-know'.
2. Dataeigenaren hebben de controle over hun data.
3. Betrokkenen van wie persoonsgegevens worden verwerkt hebben geen zorgen m.b.t. de veiligheid van hun persoonsgegevens.
4. Gebruiker kan met één en hetzelfde identificatiemiddel naar eigen keuze overal walstroom afnemen
5. Geen Vendor lock-in: elke haven en elke schipper kan werken met elke IT-leverancier of service provider
6. Open markt: De drempel voor nieuwe spelers/leveranciers moet laag zijn om mee te kunnen doen
7. Open Beheer: een federatie van samenwerkende binnenhavens met een goede governance-structuur waarborgen dat iedere IT-voorziening (bijvoorbeeld een walstroomkast) van elke aanbieder kan worden gebruikt en door iedere onderhoudspartij kan worden onderhouden
8. Het stelsel kan uitgerold worden in bredere zin: zowel naar andere landen als naar andere rollen/diensten (zoals ligplaatsmanagement of het heffen van havengeld).
9. De haven (of degene die de rechten heeft) kan inzicht verkrijgen in het gebruik en performance van diensten en voorzieningen
10. Het realiseren van openbare dataservices met locaties, kenmerken en de beschikbaarheid van voorzieningen in Europa

Sporen in het living lab (fase c)

- 1a) Een living lab voor federatief datadelen voor de binnenhaven- en ligplaatsfaciliteiten, welke wordt beproeft in spoor 2
- 1b) De oprichting van een binnenhaven-associatie
- 2a-1) Dienstverlening met betrekking tot walstroom
- 2a-2) Realisatie van een standaard dataformat en/of protocol voor communicatie met de walstroomkast
- 2b) Dienstverlening met betrekking tot Inning havengelden en ligplaatsreservering
- 3) Pilots buiten
- 4) opschaling naar exploitatie + transitie (fase d)

Spoor 1A) Living Lab federatief datadelen

Het daadwerkelijk ervaring opdoen en leren hoe federatief datadelen werkt in een living lab voor walstroom. In dit spoor zorgt RWS samen met de Basis Data Infrastructuur (BDI) voor een living lab omgeving. Het projectteam bepaalt de spelregels op basis van de ontwerpdoelen. Met name de technische werking van de Identity provider (IDP) en het autorisatieregister (AR) worden hier beproefd met het doel te leren. Het beoogd resultaat is een open source Minimum Viable Product (MVP) en een evaluatierapport. Vragen die minimaal aan bod komen zijn of RWS 1 of meerdere Identiteiten providers wil hebben en hoe opschaling en samenwerking met andere sporen geregeld moet worden. Hiervoor zal een nog nader te bepalen vergoeding worden verstrekt. Ook de realisatie van de geofence functionaliteit is onderdeel van dit spoor. RWS zorgt voor de gezamenlijke inbreng van de collega vaarwegbeheerders en binnenhavens. Dit Living lab wordt ook ingezet bij spoor 1B) en 2)

Spoor 1B) Ontwerp, oprichting “Afsprakenstelsel digitalisering binnenhavens”.

Binnen het programma digitalisering binnenhavens vervult het op te zetten ‘afsprakenstelsel digitalisering binnenhavens’ (ADB) een centrale rol als governance-organisatie. ADB zal het afsprakenstelsel, de standaardisatie en de data governance actief bewaken en borgen. Van marktpartijen verwachten we daarom een actieve bijdrage aan en participatie binnen dit governance-framework.

In dit spoor worden een aantal zaken uitgezocht die randvoorwaardelijk zijn voor het vervolg

- o digitaal vertrouwen
- o gestandaardiseerde definities en protocollen voor data delen
- o onafhankelijke autorisatie, governance afspraken m.b.t. data eigenaarschap en data delen
- o juridische vorm van de neutrale beheerder van het afsprakenstelsel
- o Eerstelijns helpdesk (Q&A digitalisering binnenhavens)
- o Richtlijnen voor onderhoud en beheer
- o Onboarding nieuwe partijen, offboarding, transitie

Het spoor gericht op de oprichting van de organisatie van het afsprakenstelsel digitalisering binnenhavens heeft als doel om heldere afspraken te maken over governance, autorisatiestructuren en gestandaardiseerde protocollen. Concrete minimale uitkomsten die we hierbij beogen zijn een duidelijk en werkbaar governance-model, een geaccepteerd autorisatieproces en breed gedragen protocollen voor datadeling en samenwerking.

Spoor 2A-1) inrichten proces walstroom

In dit spoor wordt specifiek gekeken naar het walstroomproces. Denk aan:

- Customer journey van de schipper (app, gebruik, facturatie)
- Customer journey van de walstroomaanbieder (aanmelden en identificatie, monitoring, P*Q, facturatie)
- Bepaling markt- en dienstenmodel
- Benodigde policies AR en eisen IDP
- Identificatie non-happy events en foutafhandeling Walstroom
- Proof-of-Value/concept opstelling realiseren binnen het Living lab genoemd onder spoor 1A

Hiervoor zijn naar verwachting 2-4 marktpartijen nodig, alsook vertegenwoordigers van schippers en havens

(minimaal, RWS, HBR, HBA, port of Twente, Brabant ports, Blueports). Werkvorm en vastlegging nader te bepalen.

Beoogd resultaat van dit spoor: Operationeel Concept Document (OCD) met voorgesteld markt- en dienstenmodel, demarcaties, definitie van raakvlakken en functionele eisen. Input voor bestek eisen van walstroom aanbieders voor dienstverleners.

Spoor 2A-2) Walstroomkast controller en data(model)

Deelproject om vanuit functionele behoefte van walstroom eisen op te stellen voor de daarvoor benodigde data en vanuit daar een onderzoek uit te voeren naar verschillende dataprotocolen en walstroomkastcontrollers.

Doel-1. Primaire doelstelling van het deelproject Walstroomkastcontroller is aantonen dat de walstroomkastcontroller en de walstroomkasten-proxy functionaliteit kan functioneren in het totale kader zoals geschetst in het hoofdproject 'Living Lab Digitalisering walstroom'.

Doel-2. Er is een werkende demonstratie walstroomkast ('show-case') beschikbaar.

Doel-3. Er zijn enkele walstroomkasten in het veld uitgerust met een walstroom-kastcontroller uit dit deelproject (zie spoor 4)

Doel-4. Er is een set eisen- en documenten beschikbaar die kan worden gebruikt in toekomstige aanbestedingen van Havenautoriteiten voor projecten met walstroomkasten, walstroomkasten-proxy's en technisch beheer.

In eerste instantie wordt dit project opgepakt met het opstellen van een OCD, begrippenkader, datamodel en onderzoek naar het gebruik van de verschillende protocollen (bureauwerk door het projectteam). Rijkswaterstaat kan er voor kiezen om dit later te laten toetsen door marktpartijen.

Spoor 2B) inrichten proces inning havengelden en ligplaatsmanagement

In dit spoor wordt specifiek gekeken naar de processen inning havengelden en ligplaatsmanagement:

- Customer journey van de schipper (aanmelden – aankomst – verblijf – vertrek)
- Customer journey van de havenmeester (reserveren, bepalen P*Q, facturatie)
- Basisarchitectuur (Benodigde policies AR en eisen IDP)
- Toepassen van geofence functionaliteit voor inning havengelden en mogelijk andere toepassingen
- Koppelvlakken voor federatief datadelen voor app's en havenmanagement-systemen
- Bepaling markt- en dienstenmodel van de beoogde dienstverleners
- Proof-of-Value/concept opstelling realiseren binnen het Living lab

Hiervoor zijn naar verwachting 2-4 marktpartijen nodig, alsook vertegenwoordigers van schippers en havens. Werkvorm en vastlegging nader te bepalen.

Beoogd resultaat van dit spoor: Operationeel Concept Document (OCD) met voorgesteld markt- en dienstenmodel, demarcaties, definitie van raakvlakken en functionele eisen

Vragen over de interesse in de opdracht voor 'living lab' (1 & 2)

- A1 Wat zouden voor u redenen kunnen zijn om wel of niet deel te nemen aan de aanbestedingsprocedure en de voorgestelde werkvorm?
- A2 Wat voor ervaring moet RWS meenemen als selectiecriteria en/of geschiktheidseisen bij het inkooptraject aan het living lab? Kunt u deze selectiecriteria motiveren?
- A3 Welke inkoopprocedure vindt u het beste passen bij fase c) van deze opdracht?

Vragen over de inhoud van de opdracht voor het living lab

- B1 Welke soort diensten zouden beschouwd moeten worden in het living lab?
- B2 Welke vraagstukken moeten minimaal aan de orde komen in het living lab?
- B3 In welke sporen van het living lab dan wel de exploitatiefase heeft u interesse?
- B4 Welke (alternatieve of innovatieve) oplossingen u ziet om invulling te geven aan de ontwerpdoelen?

Vragen over een effectieve samenwerking

- C1 Welke eigenschappen en voorwaarden maakt een opdrachtgever voor u ideaal, zodat RWS de samenwerking zo effectief mogelijk kan vormgeven?
- C2 Welke bijdrage wilt u leveren aan het living lab en hoeveel tijd denkt u minimaal nodig te hebben om actief bij te dragen?

Vragen over interesse voor fase c en d, de fasen na het living lab

- D1 Welke ervaring kunt u meebrengen aangaande de transitie van een living lab of bestaande voorzieningen naar een nieuw afsprakenstelsel digitalisering binnenhavens?

Vragen Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

- D1 Op welke wijze kunt u een bijdrage leveren aan de duurzaamheidsambitie van het Rijk? Zie tabel 1.
- D2 Welke thema's zou u adviseren om uit te vragen in een eventuele aanbesteding en waarom?
- D3 Wat zijn de grootste uitdagingen in het realiseren van deze thema's/doelen?

Tot slot

- F1 Heeft u nog andere ideeën, suggesties of opmerkingen of ziet u nog risico's of uitdagingen voor RWS met betrekking tot de voorgenomen aanbesteding?

Planning

Activiteit	Datum en tijdstip
Publiceren Marktconsultatiedocument	29 april 2025
Uiterste datum aanmelden en indienen vragen voor de informatiebijeenkomst	12 mei 2025
Informatiebijeenkomst voor Marktpartijen	16 mei 2025 10:00-11:00
Uiterste datum tot het stellen van vragen over dit Marktconsultatiedocument	23 mei 12:00
Publiceren Nota van Inlichtingen	28 mei 12:00
Uiterste datum voor indienen ingevulde vragenlijst	6 juni 12:00
Data voor eventueel individuele toelichtende gesprekken	9 juni- 13 juni (online)
Afronding en publicatie eindverslag	20 juni 2025